

OULU

**OULUN
KONSERVATORION
KRIISISUUNNITELMA**

Päivitetty 19.11.2022

2022-2023

SISÄLTÖ

1. KRIISISUUNNITELMA	2
1.1. KRIISIRYHMÄN JÄSENET	2
1.2. KRIISIRYHMÄN PÄÄTEHTÄVÄT.....	2
1.3. MIKÄ ON KRIISITILANNE? MITEN SEN VOI TUNNISTAA?	2
1.4. KRIISITILANTEEN SATTUESSA OTA HUOMIOON	3
2. TOIMINTA ERI KRIISITILANTEISSA	5
3. OPETUSTOIMEN KRIISIVIESTINTÄ	6
4. OPISKELIJAA KOSKEVAT ASIAT	7
4.1. OPISKELIJAA KOSKEVA ONNETTOMUUS.....	7
4.2. OPISKELIJAAN KOHDISTUVA VÄKIVALTA TAI MUU UHKA.....	8
4.3. OPISKELIJAN LÄHEISEN KUOLEMA.....	8
4.4. OPISKELIJAN KUOLEMA	9
4.4.1. <i>Muistohetki</i>	9
4.4.2. <i>Hantajaiset</i>	9
4.4.3. <i>Surutyö</i>	9
5. HENKILÖKUNTAA KOSKEVAT ASIAT	10
5.1. HENKILÖKUNTAAN KUULUVALLE SATTUNUT ONNETTOMUUS	10
5.2. HENKILÖKUNTAAN KUULUVAN LÄHEISEN IHMISEN ONNETTOMUUS/KUOLEMA	10
5.3. HENKILÖKUNTAAN KUULUVAN KUOLEMA	11
5.3.1. <i>Muistohetki</i>	11
5.3.2. <i>Hantajaiset</i>	11
5.3.3. <i>Surutyö</i>	11
6. KOULUN ULKOPUOLISET KRIISITILANTEET	12
 LIITE: KRIISITILANTEIDEN TOIMINTAMALLI	

1. KRIISISUUNNITELMA

Koululla on kriisiryhmä.

Ota heti yhteys kriisiryhmään - älä jää miettimään!

Yhdessä voimme auttaa - ja jaksaa.

1.1. Kriisiryhmän jäsenet

rehtori:	Noora Tuominen	p. 044 703 9161	Rehtori toimii ryhmän johtajana ja vastaa tiedottamisesta ulospäin.
apulaisrehtori	Hannu Hirvelä	p. 044 703 9163	
opinto-ohjaaja:	Tapio Tekoniemi	p. 044 703 9168	
terveydenhoitaja:	Sirpa Ylönen	p. 08 558 46310	
psykologi:	-----	--	
kuraattori:	Miina Konttinen	p. 044 703 9661	
oppilaitospastori:	Jenni Siljander	p. 044 316 1450	

opettajat tilanteen mukaan

Tiedota kriisistä Turjo-tiimin jäseniä mahdollisimman nopeasti:

sivistys- ja kulttuurijohtaja	Mika Penttilä	p. 044 703 9012	Turjo-tiimi ottaa tarvittaessa vastuun kriisitilanteen johtamisesta
valmiuspäällikkö	Jari Haapalainen	p. 044 703 9313	
työsuojelupäällikkö	Jussi Alikoski	p. 050 364 7318	

Oppilashuollon hyvinvointipäällikkö Tuula Takalo p. 044 703 9670

1.2. Kriisiryhmän päätehtävät

- nopea reagointi sattuneeseen
- oikean tiedon kerääminen ja tiedottaminen
- tilanteen vakavuuden arvioiminen
- **lisäavun hakeminen**

1.3. Mikä on kriisitilanne? Miten sen voi tunnistaa?

Kriisitilanne **syntyy äkillisesti** (yksilötasolla: sairauden puhkeaminen, onnettomuudet tai kuolemantapaukset, tai ryhmätasolla koko koulua koskettavat tapahtumat: suuronnettomuudet, joukkotuho tai kansainväliset kriisitilanteet). Kriisitilanne voi koskettaa yksilöä (opiskelija, opettaja tai muu henkilökunta),

perhettä, luokkaa, koulua, ympäröivää yhteisöä tai koko kansaa, tai joitakin niistä yhdessä. Kriisitilanne voi **kehittyä myös hiljaksiin** (mielenterveyden ongelmat, sosioemotionaaliset ongelmat).

Kriisi voi näyttää **hyvin pieneltä** (onnettomuudesta pelastuminen, henkilökohtainen sairaus) tai **liiankin suurelta** (suuronnettomuus, kansainväliset konfliktit).

Kriisi on uskallettava kohdata **mahdollisimman nopeasti**; kiertämällä tai kieltämällä ongelmat vain pahenevat ja auttaminen vaikeutuu. Kriisi ei ole koskaan ohi heti ja **jälkivaikutukset** voivat ulottua vuosien päähän. Kohtele kriisin kohdannutta **kunnioittavasti yksityisyys huomioiden. Älä jätä ketään yksin!**

1.4. Kriisitilanteen sattuessa ota huomioon

1. Ketä tapaus koskee?

- opiskelijaa/opettajaa/muuta henkilökuntaa? Onko silminnäkijöitä? Koskettaako tapahtuma muita lähialueen oppilaitoksia?

2. Mitä on tapahtunut?

- minkälainen tapaus on kysymyksessä?

3. Miten kaikki tapahtui?

- koulussa vai sen lähellä - vai kotona?

- onko tapaus suuronnettomuus vai tietoinen teko (murha tms.)?

4. Mitä tapahtumasta tiedetään?

- mitä tietoja opettajille ja opiskelijoille on kerrottu tai mitä he muuten tietävät asiasta?

Mitä teemme?

- Koulun **toiminnasta vastaa rehtori** - kriiseissäkin. **Apulaisrehtori ja kriisiryhmän jäsenet** toimivat apuna tilannetta hoidettaessa.
- **Rehtori** edustaa koulua ulospäin ja **vastaa tiedottamisesta - erityisesti tiedotusvälineille!**
- Kriisiryhmä ja ko. ryhmän/ryhmien opettaja(t) sopivat **yhdessä** menettelytavoista:

- asian kertominen opiskelijoille (yksilöille/ryhmälle/koululle) - (kuka, miten)

- ulkopuolisen avun käyttö (mahdollisimman varhain)

- muistotilaisuudet, tervehdykset, käynnit

- Vanhemmille/huoltajille asiasta kerrotaan mahdollisimman pian:

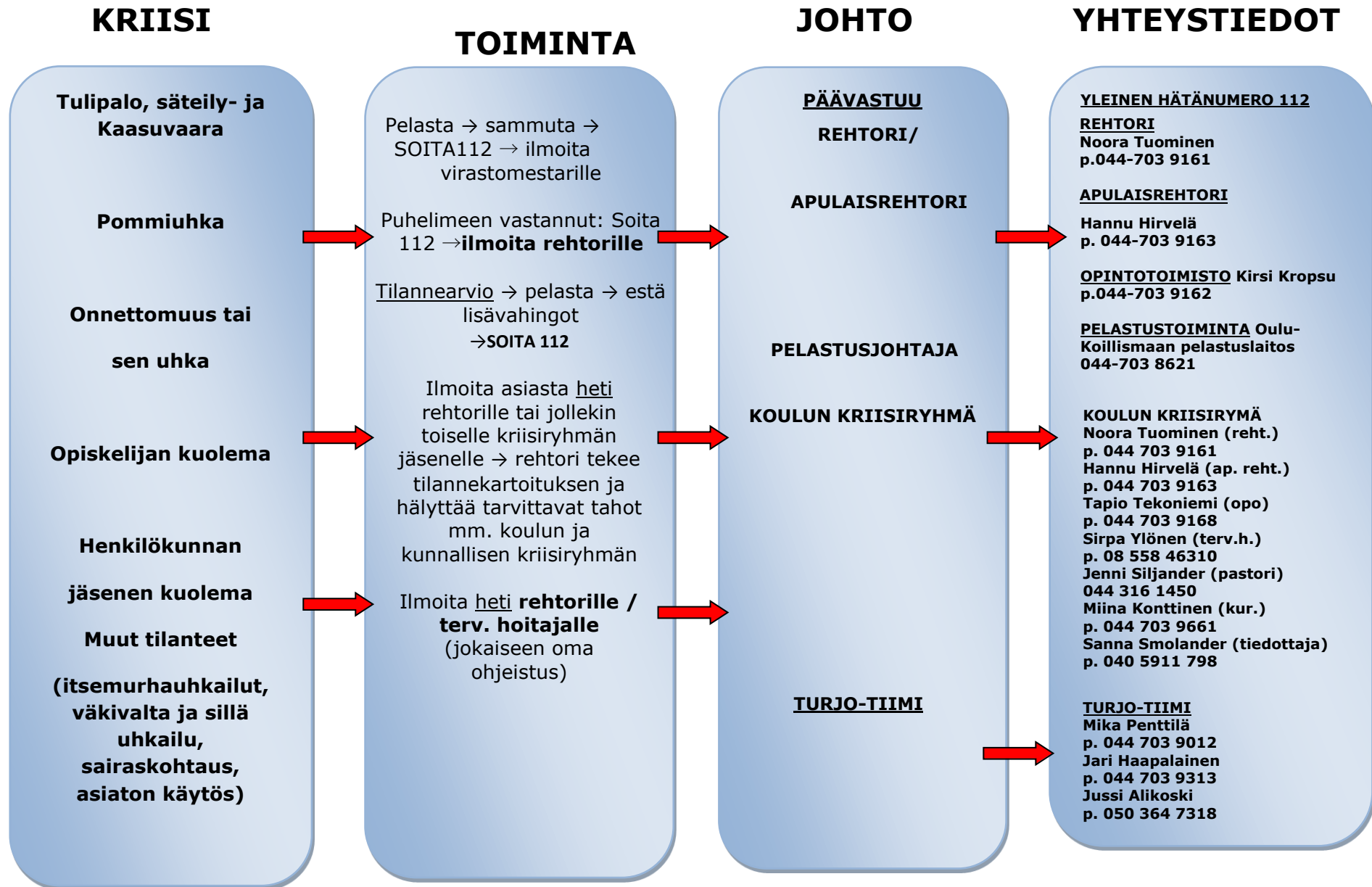
- pienissä/pientä ryhmää koskevissa asioissa puhelimella tai kirjallisesti
- suurissa/koko koulua koskevissa asioissa vanhemmat/hooltajat kutsutaan kouluun

Lupa asiasta kertomiseen ja siihen, miten tilanteeseen puututaan koulussa, on varmistettava ensin!

Kriisi ei ole ohitse, kun asiasta on kerrottu ja ulkopuolinen apu on tullut paikalle. Jokainen kriisitilanne vaatii seurantaa - usein vuosien ajan.

Surutyö on tehtävä loppuun asti - surematon suru sattuu, suretusta surusta selvitään.

2. TOIMINTA ERI KRIISITILANTEISSA

Rehtori kutsuu tarvittaessa kokoon kriisiryhmän, joka arvioi tilanteen ja tarvittavat toimenpiteet.

Yhteistyötahot kriisitilanteissa

Yleinen hätänumero 112

psykologi ja kuraattori

Terveydenhoitaja

Terveydenhoitaja Sirpa Ylönen, p. 08 558 46310, sirpa.ylonen@ouka.fi

LANU, Lasten- ja nuorisopsykiatrinen työryhmä

Aikuisten mielenterveyspäivystys

OYS Mielenterveyspäivystys (ulkopaikkakuntalaiset)

OYS Nuorisopsykiatrinen poliklinikka (ulkopaikkakuntalaisille)

Oulun kaupungin sosiaali- ja kriisipäivystys

Turvallinen Oulu -hanke, Nopsa-tiimi

Sosiaalitoimen palvelut

A-klinikka, avopäihdepalvelut

Poliisi

Kriisikeskus

3. OPETUSTOIMEN KRIISIVIESTINTÄ

Kriisiviestintä on **tehostettua viestintää** äkillisessä tilanteessa, jossa Oulun kaupungin toimintaedellytykset tai muu etu on uhattuna. Oulun kaupungilla on kriisiviestinnän ohje (kh 26.3.07 § 176). Kriisiviestinnän päätavoitteena on antaa julkisuuteen oikea mielikuva tilanteesta ja turvata Oulun kaupungin eri hallintokuntien ja yksikköjen toiminta ja tiedonkulku.

Kun jossain koulussa tai oppilaitoksessa on tapahtunut kriisiviestintää vaativa asia (esimerkiksi tulipalo, ruokamyrkytys, pommiuhka, väkivaltainen teko):

- **Rehtori** ilmoittaa tapahtuneesta mahdollisimman pian lukiokoulutuksen ja vapaan sivistystyön johtajalle, opetustoimen tiedottajalle ja opetustoimen turvallisuusjohtamisen tiimille (TURJO) sekä hoitaa asian tiedottamisen omalle henkilöstölle, opettajille ja huoltajille.
- **Lukiokoulutuksen ja vapaan sivistystyön johtaja arvioi yhdessä tiedottajan ja TURJO-tiimin kanssa** tilanteen viestinnällisen merkityksen, reagoinnin tarpeen ja laajuuden. He vastaavat asian tiedottamisesta koko henkilöstölle ja tarvittaessa opetustoimen ulkopuolelle, ilmoitetaan myös

kaupungin johdolle ja/tai viestintäjohtajalle. Samalla sovitaan kuka vastaa mistäkin, kenelle puhelinkeskus ohjaa kyselyt ja kuka antaa yhteisön nimissä lausuntoja.

- Vakavissa kriisitilanteissa kaupungin **viestintäjohtaja** käynnistää viestintätoimet, laatii tiedotteet tapahtumista ja huolehtii yhteyksistä joukkoviestimiin tai huolehtii, että kriisihallintokunnassa käynnistetään vastaavat toimet. Vakavissa kriisitilanteissa perustetaan erillinen tiedotuspiste, jossa on määräjoiin saatavissa tietoa tilanteen kehittymisestä.

Kriisiviestinnässä hallintokunnan johdon tulee ottaa tiedottamisen ohjat käsiinsä heti. Johdon on hyvä tulla julkisuuteen viimeistään silloin, kun asia alkaa kiinnostaa viestimiä. Tapahtumista tulisi kertoa joukkoviestimille ennen kuin ne ovat ehtineet kuulla asiasta tai ottaneet itse yhteyttä.

4. OPISKELIJAA KOSKEVAT ASIAT

4.1. Opiskelijaa koskeva onnettomuus

Ensin:

- **aloita ensiavulla** - opiskelijan tilan vakauttaminen
- **päävastuu** opiskelijasta sillä hetkellä opettaneella opettajalla tai opettajalla joka sattuu ensimmäisenä paikalle
- **estä** muiden opiskelijoiden tulo onnettomuuspaikalle
- **pyydä muita opettajia/henkilökuntaa avuksi**
- **tilaa** tarvittaessa ambulanssi tai järjestä kuljetus terveyskeskukseen muulla tavoin
- **yhteys lähimaiseen mahdollisimman pian**
- **yhteystiedot** opinto-ohjaajalta, opintotoimistosta tai Primuksesta
- **selvitä**, mitä tapahtui, kuka näki tapahtuneen ja muut mahdolliset osalliset
- onnettomuus on voinut tapahtua **koulun ulkopuolellakin**.
- on mietittävä myös se, tiedotetaanko asiasta muuta henkilökuntaa ja opiskelijoita/huoltajia.

Seuraavaksi:

- **kerro** asiasta rehtorille tai muille kriisiryhmän jäsenille, jonka jälkeen vastuu asian hoitamisesta siirtyy heille.
- rehtori sopii opettajien kanssa **menettelytavoista** (tiedottaminen)
- **opiskelijoiden kanssa keskustellaan asiasta** mahdollisimman pian
  - opiskelijoille kerrotaan tapahtuneesta selkeästi ja konkreettisesti
  - anna opiskelijoiden puhua tunteistaan ja ajatuksistaan **vapaasti** (ei kuitenkaan liian yksityiskohtaisesti, saata voimakkaasti reagoivat opiskelijat erilliseen tilaan ja järjestä kahdenkeskinen keskustelumahdollisuus)
  - **selvitä tosiasiat - hälvennä huhut**

Jälkityö: huolehdi tarvittaessa turvallisesta kotiin menosta

- **jälkikeskustelu** henkilökunnan ja ko. ryhmän/ryhmien kanssa 1-3 vuorokauden sisällä, jos tarve vaatii - varsinkin äkillisissä tapauksissa
- **mieti ulkopuolisen avun käyttö** kriisiryhmän kanssa!
- **muista** laatia kirjallinen **tapaturmailmoitus ja muut mahdolliset asiakirjat** (vakuutusyhtiö)
- muut erityisjärjestelyt lääkärintodistuksen perusteella

- opinto-ohjaaja yhdessä aineenopettajien kanssa huolehtivat opiskelijan opintojen etenemisestä, jos onnettomuutta seuraa pitkä poissaolo
- seuraa ryhmän/ryhmien ja ystävien reaktioita!
- opiskelijan/opiskelijoiden paluuta tuettava ja seurattava
- alkutilanteen jälkeen asioista vastaa opinto-ohjaaja kriisiryhmän avustuksella

4.2. Opiskelijaan kohdistuva väkivalta tai muu uhka

Opetustoimen henkilöstöllä on **velvollisuus ilmoittaa lastensuojelulle**, mikäli hän tehtävää hoitaessaan saa tietää alaikäisen oman käyttäytymisen, kasvuolojen tai hoidon ja huolenpidon edellyttävän lastensuojelun tarpeen selvittämistä. Lastensuojelun päivystyksen p. 044-703 6235. Päivystyksestä voi myös kysyä konsultaatiota epäselvissä tapauksissa.

Väkivaltatapauksissa alaikäisen kyseessä ollessa tiedon vastaanottaja tekee lastensuojeluilmoituksen ja tutkintapyyynnön poliisille. Täysi-ikäinen ohjataan opiskeluhuollon palveluiden piiriin tai esim. Oulun kriisikeskukseen tai rikosuhripäivystykseen. Rikosilmoituksen voi tehdä lähimmällä poliisilaitoksella, puhelimitse tai ilmoittamalla asiasta poliisipartiolle.

Oulun poliisiaseman puhelinnumero on 071 876 0211.

Rikosuhripäivystyksen puhelinnumerot Oulun seudulla ovat 044 786 8894 ja 040 543 3495.

Opiskelijoiden välinen tappelu, joka johtaa vaatteiden repeämiseen, tavaroiden rikkoutumiseen, verta vuotaviin haavoihin tai kasvojen ruhjeisiin velvoittavat tekemään asiasta lastensuojeluilmoituksen sekä tutkintapyyynnön poliisille. Konsultaatiota asiasta voi pyytää koulupoliisi Merja Rasinkankaalta p. 050-456 2362 (sähköposti merja.rasinkangas@poliisi.fi). Kurinpidollisista seuraamuksista päättää rehtori.

4.3. Opiskelijan läheisen kuolema

- opinto-ohjaaja tai rehtori sopii opiskelijan tai muiden läheisten kanssa siitä, **miten asia otetaan tai ei oteta** esille ryhmässä/ryhmissä/koulussa
- asiaa käsitellään sovituissa rajoissa
- yhdessä mietitään, miten läheisensä menettänyt opiskelija kohdataan ja sovitaan hänen muistamisestaan
- tilanteesta voi myöhemmin seurata asiaan liittyvää keskustelua - kaikille annettava tilaisuus keskusteluun
- **opettaja seuraa opiskelijan ja ryhmän reaktioita** - kriisiryhmä tukee opettajaa - yhdessä päätetään ulkopuolisen avun tarpeesta

4.4. Opiskelijan kuolema

- **asiasta kuullut** tiedottaa rehtorille, joka varmistaa tiedon ja sopii perheen kanssa jatkosta. Rehtori kutsuu koolle kriisiryhmän, joka sopii jatkotoimenpiteistä.
- opettajia ja opiskelijoita tiedotetaan sovitun mukaisesti
- opinto-ohjaaja ja kriisiryhmään kuuluva henkilö käsittelevät asian opiskelijoiden kanssa
  - opiskelijoille kerrotaan tapahtuneesta selkeästi ja konkreettisesti
  - anna opiskelijoiden puhua tunteistaan ja ajatuksistaan **vapaasti** (ei kuitenkaan liian yksityiskohtaisesti, saata voimakkaasti reagoivat opiskelijat erilliseen tilaan ja järjestä kahdenkeskinen keskustelumahdollisuus)
  - **selvitä tosiasiat - hälvennä huhut**
  - huolehdi tarvittaessa turvallisesta kotiin menosta
- suruliputus, kun kaikille asianomaisille on kerrottu
- menehtyneen opiskelijan opiskelutoverien ja ystävien kotiin - joskus jopa kaikkien opiskelijoiden kotiin - voidaan lähettää **kirjallinen ilmoitus** tapahtuneesta läheisten toiveiden mukaisesti

4.4.1. Muistohetki

- koululla järjestetään muistohetki **viikon kuluessa**
- menehtyneen **opiskelijan huoltajille ja läheisille ystäville** tarjotaan mahdollisuus osallistua tilaisuuteen

4.4.2. Hautajaiset

- opinto-ohjaaja tai rehtori kysyy omaisilta, voivatko opiskelijat tai heidän edustajansa osallistua hautajaisiin
- tarvittaessa lähetetään adressi
- ennen hautajaisiin menoa **keskustellaan** kaikkien opiskelijoiden kanssa **hautajaisiin liittyvistä asioista**

4.4.3. Surutyö

- tarvittaessa henkilökunnan ja opiskelijoiden kanssa järjestetään keskusteluhetki
- **mieti ulkopuolisen avun käyttö** kriisiryhmän kanssa!
- **opiskelijoiden reaktioita on seurattava**
  - seuraa **myös omia** reaktioitasi **ja tuntemuksiasi! Esimieheltä ja kriisiryhmältä saa aina tukea.**
- **opiskelijoiden kanssa on syytä keskustella asiasta** myös hautajaisten jälkeen
  - ammattiauttajilta löytyy myös vihjeitä sopivasta kirjallisuudesta
- kuoleman vuosipäivä tulee ennakoita
- **kuolemantapaus voi tulla uudestaan esille pitkänkin ajan kuluttua** - huolehdi tiedon kulusta opettajan vaihtuessa!

5. HENKILÖKUNTAA KOSKEVAT ASIAT

5.1. Henkilökuntaan kuuluvalle sattunut onnettomuus

Ensin:

- soita 112 ja toimi ohjeiden mukaan
- **pyydä muita opettajia/henkilökuntaa avuksi**
- **selvitetään**, mitä tapahtui, kuka näki tapahtuneen ja muut mahdolliset osalliset
- **Huom! Onnettomuus on voinut tapahtua koulun ulkopuolella!**

Seuraavaksi:

- **tiedota asiasta** rehtorille tai opinto-ohjaajalle
- **sovitaan** kriisiryhmän ja opettajien kanssa **menettelytavoista** (tiedottaminen opiskelijoille ja muille)
- rehtori selvittää henkilökunnan keskustelutarpeen ja ohjaa tarvittaessa työterveyshuoltoon
- **opiskelijoiden kanssa keskustellaan asiasta** mahdollisimman pian opinto-ohjaajan ja kriisiryhmään kuuluvan henkilön johdolla

Jälkityö:

- tarvittaessa henkilökunnan ja opiskelijoiden kanssa järjestetään keskusteluhetki
- **mieti ulkopuolisen avun käyttö** kriisiryhmän kanssa!
- rehtori täyttää Vaarain-ilmoituksen
- **rehtori** huolehtii yhteydenpidosta työntekijään tai hänen perheeseensä
- muiden työntekijöiden reaktioita on seurattava ja tarjottava tarvittaessa lisäapua
- työhön paluuta tuettava ja seurattava

5.2. Henkilökuntaan kuuluvan läheisen ihmisen onnettomuus/kuolema

- **asiasta kuullut** tiedottaa rehtorille
- **tieto varmistettava!**
- **sovitaan työntekijän kanssa**, miten asiaa käsitellään koulussa, vai saako siitä mainita ollenkaan
- työntekijä **saatetaan tarvittaessa** kotiin tai tapahtumapaikalle/sairaalaan
- **työtoverit huolehtivat opiskelijoista**
- **yhdessä mietitään**, miten tapahtuneeseen suhtaudutaan
  - surevalle on annettava aikaa ja rauhaa tapahtuman käsittelyyn
  - ollaan avoimia ja valmiita keskusteluun
  - työ voi olla portti ulos surusta tai siitä voi muodostua kohtuuton rasite
  - apua on tarjottava hienotunteisesti, tyrkyttämättä
- työntekijän vointia seurataan ja ohjataan hänet tarpeen vaatiessa työterveyshuoltoon

5.3. Henkilökuntaan kuuluvan kuolema

- **asiasta kuullut** tiedottaa rehtorille, joka varmistaa tiedon ja sopii omaisten kanssa jatkosta. Rehtori kutsuu koolle kriisiryhmän, joka sopii jatkotoimenpiteistä.
- opettajia ja opiskelijoita tiedotetaan sovittun mukaisesti
- linjajohtaja ja joku kriisiryhmään kuuluva käsittelevät asian opiskelijoiden kanssa
  - opiskelijoille kerrotaan tapahtuneesta selkeästi ja konkreettisesti
  - anna opiskelijoiden puhua tunteistaan ja ajatuksistaan **vapaasti** (ei kuitenkaan liian yksityiskohtaisesti, saata voimakkaasti reagoivat opiskelijat erilliseen tilaan ja järjestä kahdenkeskinen keskustelumahdollisuus)
  - **selvitä tosiasiat - hälvennä huhut**
  - huolehdi tarvittaessa turvallisesta kotiin menosta
- suruliputus, kun kaikille asianomaisille on kerrottu
- opiskelijoiden koteihin voidaan lähettää **kirjallinen ilmoitus** tapahtuneesta läheisten toiveiden mukaisesti

5.3.1. Muistohetki

- koululla voidaan järjestää muistohetki **viikon kuluessa**

5.3.2. Hautajaiset

- rehtori kysyy omaisilta, voivatko opiskelijat tai heidän edustajansa osallistua hautajaisiin
- ennen hautajaisiin menoa **keskustellaan** kaikkien opiskelijoiden kanssa **hautajaisiin liittyvistä asioista**

5.3.3. Surutyö

- tarvittaessa henkilökunnan ja opiskelijoiden kanssa järjestetään keskusteluhetki
- **mieti ulkopuolisen avun käyttö** kriisiryhmän kanssa!
- **opiskelijoiden ja työtovereiden reaktioita on seurattava**
  - seuraa **myös omia** reaktioitasi **ja tuntemuksiasi!**
- **opiskelijoiden kanssa on syytä keskustella asiasta** myös hautajaisten jälkeen
  - ammattiauttajilta löytyy myös vihjeitä sopivasta kirjallisuudesta
- kuoleman vuosipäivä tulee ennakoida
- **kuolemantapaus voi tulla uudestaan esille pitkänkin ajan kuluttua**

6. KOULUN ULKOPUOLISET KRIISITILANTEET

Monet koulun **ulkopuoliset kriisitilanteet tuntuvat myös koulun toiminnassa**. Ne voivat vaihdella koulun läheisyydessä tapahtuneesta onnettomuudesta paikkakuntaa tai koko maata koskevaan suruun. Myös monet kansainväliset katastrofit ja muut kriisitilanteet tuntuvat koulussa asti.

Mitä läheisemmästä tapahtumasta on kyse, sitä nopeammin koulun on reagoitava tapahtuneeseen. Keskeisellä sijalla on koulun **kriisiryhmä**. Sen tulee **seurata tapahtumia** ja tarpeen vaatiessa **ottaa ne esille** opettajien ja muun henkilökunnan kanssa. Poikkeustilanteissa sovitaan menettelytavoista koskien kyseistä poikkeustilannetta ja erityisesti niin ulkoista kuin sisäistä tiedottamista. Yhteisesti sovitaan, kuinka asia otetaan esille opiskelijoiden kanssa.

Jos henkilökunta tai opiskelijat reagoivat voimakkaasti tapahtuneeseen, voi olla syytä hankkia ulkopuolista apua.

Kriisitilanteiden toimintamalli liitteenä.

LIITE: KRIISITILANTEIDEN TOIMINTAMALLI

KRIISISUUNNITELMA

Oulun konservatorio

Kriisu suunnitelman sisältö (välilehdet)

Ohjeita opettajille

Toimintaohjeet: opiskelijan kuolema

Toimintaohjeet: henkilökuntaan kuuluvan kuolema

Toimintaohjeet: itsemurha oppilaitoksessa

Toimintaohjeet: vakava onnettomuus tai sen uhka

Toimintaohjeet: väkivaltatilanne tai sen uhka

Toimintaohjeet: suuronnettomuus

Kriisu suunnitelman tavoite

Kriisu suunnitelman tarkoitus on turvata yksilöille ja yhteisöille heidän tarvitsemansa nopea ja tehokas apu kriisitilanteissa. Sen avulla pyritään minimoimaan vahingot kriisitilanteissa ja auttamaan yksilöä ja yhteisöä arkeen palaamisessa tilanteen jälkeen. Tietoisuus toimintaohjeista voi ennaltaehkäistä traumaattisia kriisejä. Toimintaohjeen yleisenä tavoitteena on vahvistaa opiskelijoiden ja henkilökunnan kykyä selviytyä vaikeista tilanteista ja siten säilyttää yksilöiden ja yhteisöjen toimintakyky. Potentiaalisesti traumatisoivia tapahtumia ovat äkilliset ja järkyttävät tilanteet, jotka uhkaavat yksilön tai yhteisön läsnäoloa, identiteettiä tai turvallisuutta.

Kriisiryhmän tehtävä

Toimii kriisityön asiantuntijana kriisitilanteissa.

Organisoi toimintaa ja tiedottamista kriisitilanteissa.

Huolehtii ensisijaisista tuen tarpeista, välitön henkinen tuki kriisin alkuvaiheessa.

Arvioi ulkopuolisen avun tarpeen ja hoitaa yhteydenpidon esim. poliisiin ja seurakuntaan.

Huolehtii kriisitilanteiden jatkohoidosta ja välittää tarvittaessa ulkopuolista kriisiapua niille, joita tapahtunut on koskettanut eniten.

Kirjaa kriisitilanteiden tapahtumat ja toimenpiteet.

Arvioi kriisitilanteiden toimintaa ja tekee kriisu suunnitelmaan tarvittavat muutokset.

Vastaa kriisitoimintaohjeen päivittämisestä.

Ylläpitää omaa kriisivalmiutta (koulutus, säännölliset koontumiset).

Sopii kriisiryhmän jäsenten tehtäväjaosta.

Muistilista kriisiryhmälle

Pohdittava tuen tarve eri toimijoissa: koko oppilaitos, opettajat, henkilökunta, luokka/opiskelijaryhmä, yksittäiset opiskelijat, vanhemmat, omaiset, lähikoulut, muu lähiympäristö, kansainvälisessä vaihdossa olevat opiskelijat ja opettajat.

Keitä asia koskettaa läheisesti, keitä etäisemmin? (huom. mahd. silminnäkiäjät)

Mitä ja minkälaisia tukitoimia tarvitaan? Kuka antaa apua, missä ja milloin?

Tarvitaanko ulkopuolista apua, millaista apua?

Kuinka kauan tukitoimia tarvitaan? Jälkiseuranta?

Auttajien auttaminen?

Kriisiryhmän jäsenet ja yhteystiedot

Henkilö

Rehtori 044 7039161; noora.tuominen@ouka.fi

Opinto-ohjaaja 044 7039168; tapio.tekoniemi@ouka.fi

Koulupsykologi tiedot täydennetään myöhemmin

Kuraattori 044 703 9661; miina.konttinen@ouka.fi

Oppilaitospastori p. 044 316 1450; jenni.siljander@evl.fi

Terveydenhoitaja 08 558 46310; sirpa.ylonen@ouka.fi

Apulaisrehtori Hannu Hirvelä 044 703 9163 hannu.hirvela@ouka.fi

Viestintäkoordinaattori Sanna Smolander 040 5911 798 sanna.smolander@eduouka.fi

Ohjeita kriisitilanteiden käsittelyyn opiskelijaryhmässä

Pyritään siihen, että tuttu opettaja hoitaa tiedottamisen opiskelijaryhmälle. Tarvittaessa opettaja voi saada kriisiryhmän jäsenen tuekseen ryhmän kohtaamiseen. Mikäli ryhmä on työssäoppimisjaksolla, opiskelijaan otetaan henkilökohtaisesti yhteyttä. Päivää jatketaan mahdollisuuksien mukaan normaalin työjärjestyksen mukaisesti.

Mikä äkillinen kriisi on?

Äkillinen kriisi on odottamaton ja voimakas tapahtuma, joka voi tuottaa huomattavaa kärsimystä kenelle tahansa ja olla potentiaalisesti traumatisoiva. On tärkeää ymmärtää, että mitkään tapahtumat sinänsä eivät ole automaattisesti traumatisoivia, vaan että kysymys on siitä, millä tavoin potentiaalisesti traumatisoiva tapahtuma on vaikuttanut sen kokeneeseen ihmiseen. Silloin kun ihminen ei kykene tunnepitoisesti voimakasta kokemustaan käsittelemään ja integroimaan osaksi omaelämäkerrallista tarinaansa, se jää irralliseksi ja saattaa johtaa traumatisoitumiseen. Trauma määritellään psykikiseksi tai fyysiseksi vaurioksi tai haavaksi. Sen aiheuttaa traumatisoiva tapahtuma, joka saa aikaan traumaattista stressiä.

Mitä tapahtuu kriisitilanteessa?

Ihmiset reagoivat eri tavalla äkillisiin kriiseihin ja tämä vaihtelu on otettava kriisityössä huomioon. Eräs tapa jaotella äkillisen kriisin käsittelyn etenemistä on seuraavanlainen vaihemalli: **1. Sökkivaihe, 2. Reaktiovaihe, 3. Työstämisvaihe, 4. Uudelleensuuntautumisen vaihe.**

Sökkivaiheen tarkoitus on suojata mieltä järkyttävältä tapahtumalta ja auttaa näin ihmistä pysymään toimintakykyisenä. Sökkivaiheessa tavallisia kokemuksia ovat muuttunut tietoisuus ympäristöstä ja tapahtumista, turtuneisuuden ja epätodellisuuden tunne. Reaktiovaiheen syntymiselle edellytyksenä on, että ihminen kokee olevansa turvassa. Reaktiovaiheessa tullaan tietoiseksi siitä mitä tapahtui ja mitä se merkitsee itselle. Hallitsemattomat ja voimakkaat tunne- ja somaattiset reaktiot ovat tavanomaisia. Tällaisia reaktioita ovat mm. syyllisyys, viha, suru, helpotus, pelko, häpeä sekä vapina, pahoinvointi, sydänvaivat, lihassäryt, huimaus, väsymys ja univaikeudet. Työstämisvaiheessa kriisin käsittelyn prosessi hidastuu ja luopumisprosessi alkaa. Tässä vaiheessa ihmisen on hankala suuntautua tulevaisuuteen ja hän voi luoda etäisyyttä tapahtumaan (esim. vetäytyminen, ärtymys). **Muisti- ja keskittymisvaikeuksia** voi ilmetä. Uudelleen suuntautumisen vaiheen tarkoituksena on, että tapahtuneesta tulee levollinen osa itseä ja omaa elämäntarinaa. Tapahtunut pysyy muistissa, mutta ei tunkeudu mieleen hallitsemattomasti ja häiritsevästi.

Mikä auttaa kriisitilanteessa?

Suurin osa ihmisistä selviää kriisitilanteista ilman ammattilaisen tukea. Selviytymistä edesauttaa läheisten tuki. Kriisitilanteen jälkeen ihminen tarvitsee turvaa: lähellä oloa ja huolenpitoa. Tärkeää on, että arki jatkuu tavanomaisena. Kriisitilanteen jälkeen ihmiset tarvitsevat faktatietoa tapahtuneesta sekä toisen ihmisen rauhallista läsnäoloa ja selviytymisen vahvistamista. Apua tulee tarjota aktiivisesti. Tarpeettomien yksityiskohtien sekä toisten ihmisten voimakkaiden reaktioiden (ajatukset ja tunteet tapahtuneesta) kuuleminen voi olla jopa traumatisoivaa.

Äkillisen kriisin käsittelyn ABC:

Mallinna rauhallisuutta ja anna toivoa.

Kerro sovitulla tavalla faktat siitä, mitä tapahtui (ei tarpeettomia yksityiskohtia).

Aktivoi opiskelijoita läheistensä tuen piiriin. Anna opiskelijoiden soittaa ja viestitellä läheistensä kanssa heti tapahtuneen jälkeen; huolehdi, että nuorten opiskelijoiden vanhemmat ovat tapahtuneesta tietoisia ja ottavat mahdollisuuksien mukaan nuoren kotona vastaan.

Tarjoa apua aktiivisesti ja huolehdi, että apu on tavoitettavissa.

Mikäli ryhmässä on voimakkaasti reagoivia henkilöitä, saata heidät erilleen ryhmästä ja turvaa heille henkilökohtainen keskusteluhetki esim. toisen henkilön kanssa.

Kerro, että tapahtunut voi herättää monenlaisia reaktioita ja ne ovat normaaleja.

Miettikää ryhmän kanssa selviytymiskeinoja ja vahvista niitä.

Anna tietoa auttavista tahoista sovitulla tavalla.

Seurantatyö

Äkillisen kriisin käsittelytahti on ihmisillä yksilöllinen. Sopeutumiseen vaikuttavat mm. tapahtuman luonne ja kesto, yksilön kyvyt ja voimavarat kriisin käsittelyssä, ulkoinen sosiaalinen tuki sekä aikaisemmat traumaattiset kokemukset. Seurantatyötä on tärkeää jatkaa riittävän pitkään järkyttävän tapahtuman jälkeen. Henkilökunnan on hyvä tunnistaa ja ohjata aktiivisesti ammattiavun piiriin ne opiskelijat, joilla tapahtuneeseen reagointi vaikuttaa jatkuvan pitkään (yli 1 kk) tai se on erityisen voimakasta (kuten voimakas toivottomuus tai pelko). Opiskeluhuollon palveluiden toimijat voivat olla mukana toteuttamassa seurantaa esim. kyselylomakkeiden avulla. Tapahtuneen vuosipäivä on myös hyvä ennakoita ja sopia ennakkoon ko. päivän järjestelyistä.

TOIMINTAOHJEET
Opiskelijan kuolema

Tilannekartoitus	
Kuka on kuollut?	
Mitä on tapahtunut? Missä? Milloin?	
Mikä on tilanne juuri nyt?	
Mistä tieto on tullut?	
Onko tieto tarkistettu?	
Onko tapahtumalla silminnäkijöitä?	
Mikä on kuolinsyy?	
Onko tukitoimia jo käynnistetty?	
Onko joku muu taho ryhtynyt toimenpiteisiin?	
Onko oppilaitokselle joitain erityisodotuksia?	
Muuta huomioitavaa	

Välittömät toimenpiteet	
Tiedon saanut henkilö ottaa yhteyttä rehtoriin.	
Kutsutaan kriisiryhmä koolle.	
Kutsutaan mukaan muut tarvittavat henkilöt.	
Käydään tilannekuva läpi kriisiryhmän kesken.	
Muuta huomioitavaa	

Tiedottaminen	
Rehtori lähettää tiedotteen henkilökunnalle sähköpostitse. Ks. viestipohjat.	
Rehtori lähettää tiedotteen opiskelijoille Wilman kautta. Ks. viestipohjat.	
<i>Rehtori vastaa ulkoisesta tiedottamisesta.</i>	
Muuta huomioitavaa	

Jatkotoimenpiteet	
Mikäli opiskelijan kuolema on tapahtunut oppilaitoksessa, poliisi vie kuolinviestin omaisille.	
Kuka ottaa yhteyttä lähiomaisiin?	
Omaisten toive: millä tavalla ja missä laajuudessa tiedotetaan oppilaitoksessa?	
Omaisten toive: saako kuolinsyyn kertoa? Pyritään saamaan lupa.	
Järjestetäänkö suruliputus?	
Järjestetäänkö hiljainen hetki?	
Pystytäänkö muistopöytä (valokuva, kynttilä, valkoinen liina ja kukat)?	
Miten muistetaan omaisia?	
Osallistuuko oppilaitoksen edustaja hautajaisiin?	
Mitä kriisityötä järjestetään?	
Onko tarve hyödyntää Oulun kaupungin kriisiryhmää?	
Onko tarve hyödyntää Oulun kaupungin nuorisopalveluita?	
Muuta huomioitavaa	

Seuranta	
Kriisiryhmä suunnittelee seurannan tapauskohtaisesti.	
Opinto-ohjaaja/linjanjohtajat seuraavat ryhmän tunnelmia tehostetusti parin kuukauden ajan.	
Kriisiryhmä käsittelee tapauksen: mikä meni hyvin?	
Kriisiryhmä käsittelee tapauksen: missä on kehitettävää?	
Kriisiryhmä käsittelee tapauksen: mitä opimme?	
Kriisiryhmä käsittelee tapauksen: mikä on tilanne nyt?	

Viestipohja henkilökunnalle

Viestin otsikko: Suruviesti

Hei!

Oulun konservatoriota on kohdannut suru-uutinen. Opiskelijamme XXXXX XXXXX on kuollut XX.XX.XXXX. Opiskelijan omaiset ovat kertoneet XXXX menehtyneen onnettomuudessa/sairauskohtaukseen/pitkäaikaisen sairauden uuvuttamana/tehneen itsemurhan ja omaiset ovat antaneet luvan tiedon kertomiseen. Yksikön kriisiryhmä on kokoontunut ja opiskelijan ryhmää on tiedotettu XXXXX alkaen. Suruliputus aloitetaan heti tiedottamisen jälkeen/XXXXX. Kerro opettamallesi ryhmälle suruliputuksen syystä (voit kertoa opiskelijoille tässä viestissä mainitut asiat). Esimerkiksi: "Musiikkikeskuksessa suruliputetaan tänään opiskelijan poismenon johdosta..."

Opiskelijalla on voinut olla ystäviä myös muissa opiskeluryhmissä. Lähipäivien aikana on syytä seurata opiskelijoiden reaktiota tapaukseen liittyen. Jos opiskelija reagoi voimakkaasti tai pitkään tapahtumaan tai teillä tulee muuten huoli opiskelijasta, ohjatkaa opiskelija aktiivisesti kriisiavun piiriin ottamalla opiskelijan kanssa yhteyttä alla mainittuihin kriisiryhmän jäseniin. Lisäohjeita tapauksen käsittelyyn löytyy yksikön kriisisuunnitelmasta ohjeita opettajalle –välilehdeltä. Kriisisuunnitelman löydät [TÄLLÄ LINKILLÄ](#).

Opintopsykologi XXX, p. YYYY
Kuraattori XXX, p. YYYY
Oppilaitospastori XXX, p. YYYY
Terveydenhoitaja XXX, p. YYYY

Allekirjoitus

Viestipohja opiskelijoille

Viestin otsikko: Suruviesti

Hei!

Yksikköämme on kohdannut suru-uutinen. Opiskelijamme XXXXX XXXXX-ryhmästä on kuollut XXXXX. Opiskelijan omaiset ovat kertoneet XXXX menehtyneen onnettomuudessa/sairauskohtaukseen/pitkäaikaisen sairauden uuvuttamana/ tehneen itsemurhan ja omaiset ovat antaneet luvan tiedon kertomiseen. Yksikössä järjestetään tänään/XXXXX suruliputus XXXXX poismenon johdosta.

Oppilaitoksella on aloitettu kriisytyö ja opiskelijoille on annettu tietoa tapahtuneesta. Oppilaitoksen henkilökuntaa on tiedotettu tapahtuneesta. Opettajat ja oppilaitoksen kriisiryhmä tukevat, arvioivat ja seuraavat opiskelijoiden selviytymistä.

Tapahtunut voi herättää monenlaisia ajatuksia ja tunteita (tyhjyyden tunne, ikävä, ahdistus, syällisyys, helpotus, kivut, pahoinvointi jne.), jotka kaikki ovat normaaleja. Ihmismieli toimii kussakin äkillisessä ja järkyttävässä tilanteessa tavalla, joka parhaiten tukee selviytymistä. Sitä, miten äkillisessä tilanteessa reagoi, ei voi itse valita, vaan reaktiot ovat aina yksilöllisiä ja tilannekohtaisia.

Äkillisen ja järkyttävän tapahtuman jälkeen on tärkeää, että arki jatkuu mahdollisimman tavanomaiseen tapaan ja tutuista rutiineista pidetään kiinni. Suurin osa ihmisistä selviää kriisitilanteista ilman ammattilaisen tukea. Selviytymistä edesauttaa ennen kaikkea läheisten tuki: rauhallinen läsnäolo, kuuntelu ja huolenpito. On tärkeää kunnioittaa eri tapoja selviytyä tapahtuneesta: osa käsittelee tapahtunutta puhumisen sijaan tekemisen ja toiminnan kautta. Riittävästä syömisestä ja unesta on hyvä huolehtia. Alkuun nukkuminen voi olla hankalaa ja se on normaalia. Jos opiskelija kokee tilanteen ylivoimaisena, reagoi tapahtuneeseen voimakkaasti tai pitkään, tulee opiskelijaa aktiivisesti ohjata kriisiavun piiriin. Kriisiapua opiskelijoille ja neuvontaa vanhemmille oppilaitoksella antavat viestin lopussa mainitut henkilöt.

Muistilista nuorten opiskelijoiden huoltajille:

- Anna aikaasi ja ole aidosti läsnä. Kriisitilanteissa etenkin nuorten on tärkeää olla läheistensä kanssa.
- Auta nuorta säilyttämään arjen tavalliset rutiinit: vuorokausirytmii, syöminen, opiskelu, kaverisuhteet, harrastukset jne.
- Mikäli sinulla on tietoa tapahtuneesta, kerro ne ja selitä mitä nyt tapahtuu. Vältä kuitenkin tarpeettomia yksityiskohtia.
- Jos kyseessä on itsemurha, keskustelkaa, mikä saattoi johtaa tapahtumiin ja miettikää yhdessä keinoja selviytyä haastavista elämäntilanteista.
- Salli nuoren kokea epämurkavia tunteita, kuten surua. Älä vaadi reippautta tai vahvuutta.
- Kuuntele nuoren ajatuksia ja pelkoja arvostelematta.
- Kysy nuorelta, mitä hän pelkää ja pohtikaa yhdessä, miten nämä pelot voitaisiin parhaiten minimoida.
- Aseta selvät säännöt ja odotukset.
- Kannusta nuorta ja salli hänen auttaa muita nuoria jaksamisensa mukaan.
- Huolehdi itsestäsi ja hanki itsellesi tarvittaessa tukea.

Kriisiapua ja neuvontaa antavat:

Opintopsykologi XXX, p. YYYY

Kuraattori XXX, p. YYYY

Oppilaitospastori XXX, p. YYYY

Terveystenhoitaja XXX, p. YYYY

Allekirjoitus

TOIMINTAOHJEET

Henkilökuntaan kuuluvan kuolema

Tilannekartoitus

Kuka on kuollut?	
Mitä on tapahtunut? Missä? Milloin?	
Mikä on tilanne juuri nyt?	
Mistä tieto on tullut?	
Onko tieto tarkistettu?	
Onko tapahtumalla silminnäkijöitä?	
Mikä on kuolinsyy?	
Onko tukitoimia jo käynnistetty?	
Onko joku muu taho ryhtynyt toimenpiteisiin?	
Onko oppilaitokselle joitain erityisodotuksia?	
Muuta huomioitavaa	

Välittömät toimenpiteet

Tiedon saanut henkilö ottaa yhteyttä rehtoriin.	
Kutsutaan kriisiryhmä koolle.	
Kutsutaan mukaan muut tarvittavat henkilöt.	
Käydään tilannekuva läpi kriisiryhmän kesken.	
Muuta huomioitavaa	

Tiedottaminen

Rehtori lähettää tiedotteen henkilökunnalle sähköpostitse.	
Rehtori lähettää tiedotteen opiskelijoille Wilman kautta.	
Kuntayhtymänjohtaja-rehtori vastaa ulkoisesta tiedottamisesta.	
Muuta huomioitavaa	

Jatkotoimenpiteet

Mikäli kuolema on tapahtunut oppilaitoksessa, poliisi vie kuolinviestin omaisille.	
<p>Henkilökuntaan kuuluvan kuolemantapauksessa noudatetaan Oulun seudun koulutuskuntayhtymän menettelytapaohjeita henkilöstön muistamisesta (kuntayhtymän johtaja 21.11.2008 § 167). Liite 16.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oulun konservatorion palveluksessa kuolinhetkellään ollutta työntekijää muistetaan joko adressilla tai kukkalaitteella. Pitkään Oulun konservatoriota palvelleita ja kuolinhetkellään eläkkeellä olevia muistetaan adressilla tai kukkalaitteella harkinnan mukaan. - Virallisista surunvalitteluista vastaa konservatorion rehtori, joka päättää konservatorion esittämästä surunvalittelusta tai konservatorion edustajan osallistumisesta hautajaisiin. - Menehtyneen työntekijän muistoa kunnioitetaan suruliputuksella. Konservatorio huolehtii suruliputuksesta. Suruliputus aloitetaan heti, kun on saatu tieto kuolemantapauksesta tai liputusajan jäädessä lyhyeksi, suruliputus suoritetaan seuraavana päivänä. - Menehtyneen työntekijän muistoa kunnioitetaan myös muistopöydällä, jossa on valokuva, kynttilä, valkoinen liina ja kukat. - Rehtori selvittää surunvalittelukäynnillä tai muutoin sopivalla tavalla vainajan omaisten kanssa, miten omaiset haluavat vainajaa muistettavan työyhteisössä. 	
Kuka ottaa yhteyttä lähiomaisiin?	
Omaisten toive: millä tavalla ja missä laajuudessa tiedotetaan työyhteisössä? (Periaatteena on, että kuolema on julkinen asia mutta kuolintapa ei.)	
Omaisten toive: saako kuolinsyyn kertoa?	
Miten muistetaan omaisia?	
Järjestetäänkö hiljainen hetki?	
Pystytäänkö muistopöytä (valokuva, kynttilä, valkoinen liina ja kukat)?	
Järjestetäänkö suruliputus?	
Osallistuuko oppilaitoksen edustaja hautajaisiin?	
Laitetaanko työyhteisön toimesta kuolinilmoitus lehteen?	
Tehdäänkö muistokirjoitus lehteen?	
Onko tarve hyödyntää Oulun kaupungin kriisiryhmää?	
Muuta huomioitavaa	

Seuranta

Kriisiryhmä suunnittelee seurannan tapauskohtaisesti.

Opinto-ohjaaja ja linjanjohtajat seuraavat ryhmien tunnelmia tehostetusti parin kuukauden ajan.

Kriisiryhmä käsittelee tapauksen: mikä meni hyvin?

Kriisiryhmä käsittelee tapauksen: missä on kehitettävää?

Kriisiryhmä käsittelee tapauksen: mitä opimme?

Kriisiryhmä käsittelee tapauksen: mikä on tilanne nyt?

TOIMINTAOHJEET

Itsemurha tai sen yrittäminen opiskeluympäristössä

Tilannekartoitus

Kuka on uhri?	
Mitä on tapahtunut? Missä? Milloin?	
Mikä on tilanne juuri nyt?	
Mistä tieto on tullut?	
Onko tieto tarkistettu?	
Onko tapahtumalla silminnäkijöitä?	
Onko tukitoimia jo käynnistetty?	
Onko joku muu taho ryhtynyt toimenpiteisiin?	
Onko oppilaitokselle joitain erityisodotuksia?	
Muuta huomioitavaa	

Välittömät toimenpiteet

Tiedon saanut henkilö ottaa yhteyttä rehtoriin ja/tai opinto-ohjaajaan.	
Kutsutaan kriisiryhmä koolle.	
Kutsutaan mukaan muut tarvittavat henkilöt.	
Käydään tilannekuva läpi kriisiryhmän kesken.	
Muuta huomioitavaa	

Tiedottaminen

Rehtori lähettää tiedotteen henkilökunnalle sähköpostitse.	
Rehtori lähettää tiedotteen opiskelijoille Wilman kautta.	
Rehtori vastaa ulkoisesta tiedottamisesta.	
Muuta huomioitavaa	

Jatkotoimenpiteet

Yhteistyö omaisten kanssa on tärkeää. Perustellaan omaisille, miksi itsemurhan käsittely on tärkeää koulussa. Asiallinen tieto tapahtuneesta estää vääristyneiden huhujen leviämisen. Keskusteluissa opiskelijoiden kanssa tuodaan esille muut ratkaisumallit elämän vaikeuksissa. Huolehditaan, että opiskelijoilla ja henkilökuntaan kuuluvilla on mahdollisuus käsitellä itsemurhaan liittyvät tunteet.

Mitä kriisityötä järjestetään?

Onko tarve hyödyntää Oulun kaupungin kriisiryhmää?

Onko tarve hyödyntää Oulun kaupungin nuorisopalveluita?

Muuta?

Seuranta

Kriisiryhmä suunnittelee seurannan tapauskohtaisesti.

Opinto-ohjaaja ja linjanjohtajat seuraavat ryhmien tunnelmia tehostetusti parin kuukauden ajan.

Kriisiryhmä käsittelee tapauksen: mikä meni hyvin?

Kriisiryhmä käsittelee tapauksen: missä on kehitettävää?

Kriisiryhmä käsittelee tapauksen: mitä opimme?

Kriisiryhmä käsittelee tapauksen: mikä on tilanne nyt?

TOIMINTAOHJEET

Vakava onnettomuus tai sen uhka

Tilannekartoitus

Kuka on uhri?	
Mitä on tapahtunut? Missä? Milloin?	
Mikä on tilanne juuri nyt?	
Mistä tieto on tullut?	
Onko tieto tarkistettu?	
Onko tapahtumalla silminnäkijöitä?	
Mikä on aiheuttanut onnettomuuden?	
Onko tukitoimia jo käynnistetty?	
Onko joku muu taho ryhtynyt toimenpiteisiin?	
Onko oppilaitokselle joitain erityisodotuksia?	
Muuta huomioitavaa	

Välittömät toimenpiteet

Estetään lisäonnettomuudet. Tiedon saanut henkilö ottaa yhteyttä rehtoriin.	
Kutsutaan kriisiryhmä koolle.	
Kutsutaan mukaan muut tarvittavat henkilöt.	
Käydään tilannekuva läpi kriisiryhmän kesken.	
Muuta huomioitavaa	

Tiedottaminen

Rehtori lähettää tiedotteen henkilökunnalle sähköpostitse.	
Rehtori lähettää tiedotteen opiskelijoille Wilman kautta.	
Rehtori vastaa ulkoisesta tiedottamisesta.	
Muuta huomioitavaa	

Jatkotoimenpiteet

Jatkotoimenpiteet arvioidaan tapauskohtaisesti.

Onko tarve hyödyntää Oulun kaupungin kriisiryhmää?

Onko tarve hyödyntää Oulun kaupungin nuorisopalveluita?

Muuta huomioitavaa

Seuranta

Kriisiryhmä suunnittelee seurannan tapauskohtaisesti.

Kriisiryhmä käsittelee tapauksen: mikä meni hyvin?

Kriisiryhmä käsittelee tapauksen: missä on kehitettävää?

Kriisiryhmä käsittelee tapauksen: mitä opimme?

Kriisiryhmä käsittelee tapauksen: mikä on tilanne nyt?

TOIMINTAOHJEET

Väkivaltatilanne tai sen uhka

Tilannekartoitus

Kuka on uhri?	
Mitä on tapahtunut? Missä? Milloin?	
Mikä on tilanne juuri nyt?	
Mistä tieto on tullut?	
Onko tieto tarkistettu?	
Onko tapahtumalla silminnäkijöitä?	
Mikä on väkivallanteen motiivi?	
Onko tukitoimia jo käynnistetty?	
Onko joku muu taho ryhtynyt toimenpiteisiin?	
Onko oppilaitokselle joitain erityisodotuksia?	
Muuta huomioitavaa	

Välittömät toimenpiteet

Tiedon saanut henkilö ottaa yhteyttä rehtoriin.	
Kutsutaan kriisiryhmä koolle.	
Kutsutaan mukaan muut tarvittavat henkilöt.	
Käydään tilannekuva läpi kriisiryhmän kesken.	
Muuta huomioitavaa	

Tiedottaminen

Rehtori lähettää tiedotteen henkilökunnalle sähköpostitse.	
Rehtori lähettää tiedotteen opiskelijoille Wilman kautta.	
Kuntayhtymänjohtaja-rehtori vastaa ulkoisesta tiedottamisesta.	
Muuta huomioitavaa	

Jatkotoimenpiteet

Jatkotoimenpiteet arvioidaan tapauskohtaisesti.	
Onko tarve hyödyntää Oulun kaupungin kriisiryhmää?	
Onko tarve hyödyntää Oulun kaupungin kriisiryhmää?	
Muuta huomioitavaa	

Seuranta	
Kriisiryhmä suunnittelee seurannan tapauskohtaisesti.	
Opinto-ohjaaja ja linjanjohtajat seuraavat ryhmien tunnelmia tehostetusti parin kuukauden ajan.	
Kriisiryhmä käsittelee tapauksen: mikä meni hyvin?	
Kriisiryhmä käsittelee tapauksen: missä on kehitettävää?	
Kriisiryhmä käsittelee tapauksen: mitä opimme?	
Kriisiryhmä käsittelee tapauksen: mikä on tilanne nyt?	

Tilannekartoitus

Kuka on uhri?	
Mitä on tapahtunut? Missä? Milloin?	
Mikä on tilanne juuri nyt?	
Mistä tieto on tullut?	
Onko tieto tarkistettu?	
Onko tapahtumalla silminnäkijöitä?	
Mikä on aiheuttanut suuronnettomuuden?	
Onko tukitoimia jo käynnistetty?	
Onko joku muu taho ryhtynyt toimenpiteisiin?	
Onko oppilaitokselle joitain erityisodotuksia?	
Muuta huomioitavaa	

Välittömät toimenpiteet

Tiedon saanut henkilö ottaa yhteyttä rehtoriin.	
Kutsutaan kriisiryhmä koolle.	
Kutsutaan mukaan muut tarvittavat henkilöt.	
Käydään tilannekuva läpi kriisiryhmän kesken.	
Muuta huomioitavaa	

Tiedottaminen

Rehtori lähettää tiedotteen henkilökunnalle sähköpostitse.	
Rehtori lähettää tiedotteen opiskelijoille Wilman kautta.	
Rehtori vastaa ulkoisesta tiedottamisesta.	
Muuta huomioitavaa	

Jatkotoimenpiteet

Sovitaan jatkotoimenpiteistä pelastusviranomaisten kanssa tapauskohtaisesti.	
Onko tarve hyödyntää Oulun kaupungin kriisiryhmää?	
Onko tarve hyödyntää Oulun kaupungin nuorisopalveluita?	
Muuta huomioitavaa	

Seuranta	
Kriisiryhmä suunnittelee seurannan tapauskohtaisesti.	
Opinto-ohjaaja ja linjanjohtajat seuraavat ryhmien tunnelmia tehostetusti parin kuukauden ajan.	
Kriisiryhmä käsittelee tapauksen: mikä meni hyvin?	
Kriisiryhmä käsittelee tapauksen: missä on kehitettävää?	
Kriisiryhmä käsittelee tapauksen: mitä opimme?	
Kriisiryhmä käsittelee tapauksen: mikä on tilanne nyt?	